

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
A Study of Strategic Leadership of School Administrators,
Under the Office of Lopburi Primary Education Area 2

ธีระยุทธ คงแสงธรรม¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this study was to study and compare the strategic of leadership of school administrators. Under the Lopburi Primary Educational Service Area Office 2, the sample group

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

consisted of samples in the research, including teachers under the Lopburi Primary Educational Service Area Office 2, the academic year 2562. Determine the sample size by using the comparison table of Krejcie and Morgan sample groups. and Stratified Random Sampling, using the size of the school as the floor size. The samples were 302 people, Data collection Is an estimation questionnaire the reliability is 0.92, Data analysis using Percentage, mean, standard deviation, T-test, One-way ANOVA.

The study found that

A Study of Strategic Leadership of School Administrators Under the Office of Primary Education Area Lop Buri Area 2

1. Strategic leadership of school administrators Under the Office of Lopburi Primary Educational Service Area 2, according to teachers' opinions Overall is at a high level. When considering each aspect, it was found that leaders with high level of understanding and understanding On the ability to bring various inputs into the strategy formulation With expectations and creating opportunities for the future In the aspect of revolutionary thinking And in defining vision At a high level.

2. Comparison of strategic leadership of school administrators Under the Office of Lopburi Primary Educational Service Area 2, according to teachers' opinions classified by work experience Educational level and institution size No different.

Key words : Leadership, Strategic Leadership School administrators

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) อยู่ในหัวเวลาของการ ปฏิรูปประเทศ เพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานนับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัว ขนาดใหญ่ กลไกสำคัญสำหรับการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาชาติ คือ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ในการปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องใช้ ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงทางการบริหารการศึกษา ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา สามารถ พิจารณาได้จากคุณภาพของผู้เรียน (กัลยา อาทกรกิจ, 2560) ดังนั้นสถาบันที่จัดการศึกษาทุกระดับจะต้องรับภาระหนักในการจัดการศึกษา สร้างแนวปฏิบัติ ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้มีการควบคุมและประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดผลดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยอาศัย หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญในการขับเคลื่อนงานของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การบริหาร เชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และเห็นโอกาสใหม่ ๆ ทำให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้า กับการเปลี่ยนแปลงของสภาพปัจจุบันได้ดี (ธงชัย สันติวงษ์, 2554 : 90)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางสร้างทางเลือกและนำไปสู่การปฏิบัติ ผู้นำตามทฤษฎีนี้จะเชื่อว่า การที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นไม่ใช่จะอาศัยโชคช่วย แต่จะต้องเป็นผลจากการที่คอยติดตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลงทั้งภายในองค์กร การคาดการณ์ถึงอนาคตขององค์กรในระยะยาวและการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ เพื่อมุ่งไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ ดังนั้นผู้นำในองค์กรต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ สามารถบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการควบคุมหรือการประเมิน สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น เกิดจากปัจจัยที่มีการบริหารที่ดี ความสามารถในการจัดการองค์การ การใช้ทรัพยากรที่หามาได้ อย่างคุ้มค่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ในอนาคตและสานฝันให้เป็นจริง มุ่งสู่ความมีประสิทธิผลขององค์การ รวมทั้งความมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์นั้นเป็นรูปแบบผู้นำชนิดหนึ่งที่น่าความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์การ โดยเริ่มจากการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จ (เนตรพัฒนา ยาวีราข, 2550 : 10)

ซึ่งสถานศึกษาจะเกิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ได้นั้น ตามแนวคิดของดูบริน (DuBrin, 2004 : 335) กล่าวว่า ผู้นำระดับสูงหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีองค์ประกอบ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 5 ด้าน คือ 1) ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูง 2) ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ 3) การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต 4) วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ 5) การกำหนดวิสัยทัศน์

จากเหตุผลที่ดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เพื่อทราบถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 และนำผลการวิจัยไปใช้วางแผนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน
2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกัน
3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้ศึกษาตามทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของดูบริน (DuBrin, 2004 : 335)

ตัวแปรต้น

1. ประสบการณ์การทำงาน
  - 1.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี
  - 1.2 ประสบการณ์ 10-20 ปี
  - 1.3 ประสบการณ์มากกว่า 20 ปี
2. ระดับการศึกษา
  - 2.1 ปริญญาตรี
  - 2.2 ปริญญาโทขึ้นไป
3. ขนาดของสถานศึกษา
  - 3.1 ขนาดเล็ก
  - 3.2 ขนาดกลาง
  - 3.3 ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

- ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
1. ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง
  2. ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ
มากำหนดกลยุทธ์
  3. การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส
สำหรับอนาคต
  4. วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ
  5. การกำหนดวิสัยทัศน์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,353 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน(Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302คน ประกอบด้วย ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยสังกัดในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 189 คน ขนาดกลาง จำนวน 92 คน และ ขนาดใหญ่ จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า Rating scale 5 ระดับ (Best and Kahn, 1993 : 247) ดังนี้

5	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาลายเส้นและนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
3. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแนะนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 102)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

5. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยการทดสอบค่าที (t-test)

6. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา (n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์การทำงาน		
ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี	102	33.77
ประสบการณ์ 10-20 ปี	166	54.97
ประสบการณ์มากกว่า 20 ปี	34	11.26

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รวม	302	100
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	231	76.49
ปริญญาโทขึ้นไป	71	23.51
รวม	302	100
3. ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	153	50.66
ขนาดกลาง	114	37.75
ขนาดใหญ่	35	11.59
รวม	302	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 33.77 ประสบการณ์ 10-20 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 54.97 ประสบการณ์มากกว่า 20 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 11.26 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 76.49 ปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.51 และขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 50.66 ขนาดกลาง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 ขนาดใหญ่ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 11.59

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2	ระดับปฏิบัติ			
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.43	0.59	มาก	1
2	ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.32	0.53	มาก	2
3	การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.12	0.52	มาก	3
4	วิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา	3.93	0.49	มาก	4
5	การกำหนดวิสัยทัศน์	3.71	0.55	มาก	5
	รวม	4.24	0.53	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

มาก ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ($\bar{x} = 4.43$) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ($\bar{x} = 4.32$) ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\bar{x} = 4.12$) ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.93$) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 3.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	DF	MS	F	p
1. ผู้นำที่มีความคิดความ เข้าใจระดับสูง	ระหว่างกลุ่ม	0.152	2	0.076	1.300	0.274
	ภายในกลุ่ม	28.680	299	0.058	-	-
	รวม	28.832	301	-	-	-
2. ความสามารถในการนำ ปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มา กำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.043	2	0.021	0.457	0.633
	ภายในกลุ่ม	22.969	299	0.047	-	-
	รวม	23.011	301	-	-	-
3. การมีความคาดหวังและ การสร้างโอกาสสำหรับ อนาคต	ระหว่างกลุ่ม	0.015	2	0.008	0.244	0.783
	ภายในกลุ่ม	15.365	299	0.031	-	-
	รวม	15.380	301	-	-	-
4. วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	0.001	2	0.001	0.022	0.978
	ภายในกลุ่ม	16.054	299	0.033	-	-
	รวม	16.056	301	-	-	-
5. การกำหนดวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	0.020	2	0.010	0.193	0.825
	ภายในกลุ่ม	25.648	299	0.052	-	-
	รวม	25.668	301	-	-	-
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.023	2	0.011	0.460	0.631
	ภายในกลุ่ม	12.041	299	0.024	-	-
	รวม	12.064	301	-	-	-

$p \leq 0.05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เมื่อพิจารณาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ด้าน ที่		ปริญญาตรี		ปริญญาโทขึ้นไป		t	p
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.44	0.22	4.38	0.23	1.599	0.111
2	ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.33	0.23	4.31	0.20	0.618	0.537
3	การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.12	0.18	4.12	0.19	1.308	0.192
4	วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ	3.94	0.18	3.92	0.19	0.949	0.343
5	การกำหนดวิสัยทัศน์	3.72	0.26	3.67	0.27	0.308	0.758
ภาพรวม		4.11	0.21	4.08	0.22	1.296	0.196

$p < 0.05$

จากตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	DF	MS	F	p
1. ผู้นำที่มีความคิดความ เข้าใจระดับสูง	ระหว่างกลุ่ม	0.188	2	0.094	1.618	0.199
	ภายในกลุ่ม	28.644	299	0.058	-	-
	รวม	28.832	301	-	-	-
2. ความสามารถในการนำ ปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มา กำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.044	2	0.022	0.475	0.622
	ภายในกลุ่ม	22.967	299	0.047	-	-
	รวม	23.011	301	-	-	-
3. การมีความคาดหวังและ การสร้างโอกาสสำหรับ อนาคต	ระหว่างกลุ่ม	0.148	2	0.074	2.392	0.092
	ภายในกลุ่ม	15.232	299	0.031	-	-
	รวม	15.380	301	-	-	-
4. วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	0.071	2	0.035	1.088	0.338
	ภายในกลุ่ม	15.985	299	0.032	-	-
	รวม	16.056	301	-	-	-

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	DF	MS	F	p
5. การกำหนดวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	0.022	2	0.011	0.215	0.807
	ภายในกลุ่ม	25.645	299	0.052	-	-
	รวม	25.668	301	-	-	-
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.063	2	0.032	1.297	0.274
	ภายในกลุ่ม	12.000	299	0.024	-	-
	รวม	12.064	301	-	-	-

$P < 0.05$

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

สรุปการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

1. ข้อมูลครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 33.77 ประสบการณ์ 10-20 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 54.97 ประสบการณ์มากกว่า 20 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 11.26 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 76.49 ปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.51 และขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 50.66 ขนาดกลาง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 ขนาดใหญ่ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 11.59

2. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

1. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางขององค์กร และสามารถนำ

กลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริมสนับสนุน ต้องกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในสังคม ให้องค์กรเกิดการพัฒนาย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในการทำงานของตนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลมาจากการ ปฏิรูปการศึกษา สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่มีการแข่งขัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทัดเทียม กับนานาชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง จึงจะสามารถสร้างความมั่นใจ ความมั่นคง ให้กับคนในสถานศึกษาและก่อให้เกิดการยอมรับในการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการ ปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือทำงานให้ได้ผลมากกว่าความคาดหวังที่กำหนดไว้ (นิตย สัมมาพันธ์. 2549 : 10) สอดคล้องกับงานวิจัยของจอห์นสัน และโซลส์ (Johnson and Scholes. 2003 : 6) ได้ศึกษากลยุทธ์การ พัฒนางองค์กรพบว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการพัฒนากลยุทธ์และเป็นผู้ที่มองเห็นการ เปลี่ยนแปลงโดยอาศัยข้อมูลในการออกแบบองค์กรผ่านกลยุทธ์ในการวิเคราะห์และการวางแผนกลยุทธ์ นอกจากนี้ แล้วจะเห็นได้ว่ากลยุทธ์ที่จัดมาหานั้นเป็นรูปแบบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ส่วนบุคคลและการกำหนดกล ยุทธ์ขององค์กรเป็นผลกระทบมาจากความเป็นมาขององค์กร และวัฒนธรรมขององค์กรในอดีต ดังนั้นบทบาทด้าน ความคิดที่เพิ่มเติมอย่างเด่นชัดของผู้นำเชิงกลยุทธ์คือ การมีวิสัยทัศน์ ภารกิจและจุดประสงค์ที่ชัดเจน อันนำไปสู่การ กำหนดส่วนอื่น ๆ ในองค์กรที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เพราะความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวนี้นำไปสู่ความสำเร็จ ของกลยุทธ์องค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ ภารพบ (2553) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนในจังหวัด ภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดภาคใต้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมี ความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความ คิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย กัลยา อาหารกิจ และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่าตัวแปรระดับการศึกษาของครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวม ไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความ คิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดความเข้าใจระดับสูง แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่ ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกล ยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์
2. ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีบทบาทในการคิดเชิงบูรณาการสามารถเชื่อมโยงเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยครัดคนนอกกรอบเพื่อหาเทคนิควิธีการที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา งาน
3. ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส สำหรับอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการ คาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต โดยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อหาแนวทางแก้ไขเพื่อ พัฒนาสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา อารทกิจ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ณัฐวุฒิ การพบ. (2553). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2554). พฤติกรรมบุคคลในองค์กร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญพัฒน์.
- นิตย์ สัมมาพันธ์. (2549). ภาวะผู้นำพลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : อินโนกราฟฟิกส์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : เซ็นทรัลเอ็กเพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- Durin, A. J. (2004). *Leadership : Research Findings, Practice, and Skills*. 4 th ed. New York : McGraw - Hill.
- Best. and Kahn. (1993). *Research in Education*. 7 th ed. Boston, MA : Allyn and Bacon.
- Johnson, G. and Scholes. K. (2003). *Exploring Corporate Strategy, Texts and Cases*. 5 th ed. Hemel Hempstead : Pretice Hall.
- Krejcie. & Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.